

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.240/2022/15. szám

A Debreceni Ítéltábla a K.-né Dr. H. Á. pártfogó ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím szám alatti tartózkodási helyű) felperesnek – a dr. S. T. jogtanácsos által képviselt I. rendű alperes neve (cím) I. rendű, a dr. H. A. Á. ügyész által képviselt II. rendű felperes neve (cím) II. rendű, és az O. B. H. J. K. O. (cím.; ügyintéző: dr. G. Z. beosztott bírósági) által képviselt III. rendű alperes neve (cím) III. rendű alperesek ellen közhatalmi jogkörrel kapcsolatos kártérítés és sérelemdíj megfizetése iránt indított perében az Egri Törvényszék 12.P.20.020/2022/39. számú ítélete ellen a felperes részéről 42. sorszám alatt benyújtott, majd 44. és Pf. 7. sorszámok alatt kiegészített fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az elsőfokú eljárásban pereszes felperes pártfogó ügyvédjének elsőfokú díját a felperes viseli.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 30 000 (harmincezer) forint másodfokú perkiöltséget.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárásban pereszes felperes pártfogó ügyvédjének másodfokú díját a felperes viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes férje: Sz. Z. feljelentése folytán a D.-i R.-on (a továbbiakban: a rendőrkapitányság) 090../48../201..bű. szám alatt büntetőeljárás indult P. D. és S. J. ellen azért, mert 2012. augusztus 8-án bementek a Sz. Z. által tőlük bérelt M..., B... utca /B. szám alatti ingatlanba, és a felperes gyermekeit az ingatlan elhagyására kényszerítették. A rendőrkapitányság 2013. január 30-án vádemelési javaslattal megküldte a nyomozati iratokat a D.-i J.-i és Ny. Ü. (a továbbiakban a járási ügyészség) részére. A járási ügyészség 2013. február 21-én vádat emelt P. D.-val és S. J.-fel szemben, akiket a D.-i J. (a továbbiakban: a járásbíróság) a 2014. január 23. napján kelt és 2014. január 27. napján jogerőre emelkedett 44.B.2../201../19. szám alatti ítéletében bűnösnek talált egy rendbeli, a sértett akadályoztatásával elkövetett magánlaksértés vétségében, és ezért megrovást alkalmazott velük szemben.

[2] A felperes 2013. február 11-én a B.-i Ny. Ü. előtt maga is feljelentést tett P. D. és S. J. ellen, amelyet e hatóság áttett a rendőrkapitánysághoz. E feljelentést a rendőrkapitányság 2013. március 1-én a járási ügyészség részére továbbította, amely nem rendelt el újabb nyomozást, úgy foglalt állást ugyanis, hogy a felperes ugyanazt a cselekményt kifogásolta, amely miatt a büntetőeljárás ekkor már bírói szakban volt. Minderről a rendőrkapitányság 2013. október 14-én értesítette a felperest.

[3] A felperes 2013. október 7-én az O. R.-f. (a továbbiakban: ORFK) B.-i I.-hoz fordult, amelyben kifogásolta, hogy nem indult büntetőeljárás P. D. és S. J. ellen azért, mert a 2012. augusztus 8-án elkövetett magánlaksértés során az ingatlanban maradtak az ingóságaik és az okmányaik. Az ORFK e beadványt a járási ügyészséghez továbbította, amely közokirattal visszaélés vétsége miatt 2014. január 13. napján nyomozást rendelt el, annak teljesítésével pedig a rendőrkapitányságot bízta meg. A rendőrkapitányság a nyomozást bizonyítottság hiányában megszüntette, a járási ügyészség a felperes panaszát, a H.-B. M.-i F. pedig a felperes felügyeleti panaszát elutasította. Bár a felperes pótmagánvádas eljárást is kezdeményezett, a vádindítványát a járásbíróság elutasította, e határozatot pedig a III. rendű alperes helybenhagyta. A Kúria a felperes jogerős határozattal szemben előterjesztett felülvizsgálati indítványát szintén elutasította.

[4] S. J. 2012. július 10-én feljelentést tett a rendőrkapitányságon, amelyben előadta, hogy pályázati forrásból napelemes rendszert kívánt telepíteni. Állítása szerint a pályázat megírását a felperes vállalta, akinek 973 905 Ft önrészt át is utalt, ennek ellenére a felperes a pályázatot nem nyújtotta be, amelyet a romló egészségi állapotával indokolt. E feljelentés folytán a rendőrkapitányságon 090../40../20...bü. szám alatt büntetőeljárás indult a felperessel és a férjével szemben csalás büntettének megalapozott gyanúja miatt. Ennek során a rendőrkapitányság – egyebek mellett – bizonyítékként értékelte azt a 2012. június 7-én kelt levelet is, amelyben a felperes férje arról tájékoztatta S. J.-et, hogy a felperes betegsége miatt másik pályázati ügyintéző kijelölése szükséges. Mindezekre figyelemmel a rendőrkapitányság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 178/A. §-ának (1) bekezdése alapján megkereste a felperest kezelő egészségügyi intézményeket a reá vonatkozó egészségügyi dokumentáció megküldése iránt, majd a beérkezett dokumentációt a nyomozati iratokhoz csatolta.

[5] Mivel e büntetőeljárás idején a felperes egy másik büntetőügyben kiszabott jogerős szabadságvesztés büntetését töltötte, a rendőrkapitányság 2013. február 26-án védőt rendelt ki neki dr. B. A. ügyvéd személyében, amelyről a felperes 2013. március 13-án értesült. A felperes gyanúsított kihallgatását 2013. augusztus 27-én, majd 2013. szeptember 19-én fogatosították, amelyeken a kirendelt védője – előzetes értesítés ellenére – nem jelent meg. A felperes egyik alkalommal sem tett vallomást, de a gyanúsítás ellen panasszal élt: ezeket a járási ügyészség elutasította. Az iratismertetés 2013. november 25. napján történt meg, amelynek során a felperes ismét panaszt nyújtott be: azt kifogásolta, hogy a gyanúsított kihallgatását a védőjének jelenléte nélkül fogatosították. A járási ügyészség azonban ezt a panaszt is elutasította. A D.-i Ü.-i K. F.-i T.-a ugyanakkor a 2015. november 5. napján jogerős P.18/201.. számú határozatában vétkesnek találta dr. B. A. ügyvédet egy rendbeli szándékosan és folytatólagosan elkövetett fegyelmi vétségben, amelyet azzal valósított meg, hogy a kirendelés során elmulasztotta felvenni a kapcsolatot a felperessel.

[6] A rendőrkapitányság 2013. szeptember 24-én biztosítási intézkedést rendelt el a felperes férjével szemben 31 217 900 Ft erejéig, amely alapján a M.-i J.-i H. J.-i F.-a 2013. október 25-én zár alá vételt megelőző biztosítási intézkedést jegyzett fel a felperes férjének kizárólagos tulajdonaként nyilvántartott pilisi 37.. helyrajzi számú ingatlanra. A biztosítási intézkedés ellen a felperes nem terjesztett elő jogorvoslati kérelmet, a felperes férjének panaszát pedig a járási ügyészség elutasította. A járásbíróság 2014. január 3-án elrendelte az ingatlan zár alá vételét, amelyet a III. rendű alperes 2014. február 18-án helybenhagyott. A zár alá vétel tényét a M.-i J.-i H. J.-i F.-a 2014. március 5-án jegyezte fel az ingatlan-nyilvántartásba.

[7] A büntetőeljárás a vádemelést követően a járásbíróság előtt folytatódott, amelynek során a felperes 2014. december 4-én azt kérte, hogy a járásbíróság egyesítse az ügyet a Fővárosi Ítéltáblán 6.Bf.2../201.. és 6.Bkf.21/201.. szám alatt folyamatban lévő eljárásokhoz. Ezt az indítványt azonban a járásbíróság a 2016. június 27-én megtartott tárgyaláson kihirdetett 53.B.12../201./2../I. számú végzésével elutasította.

[8] A járásbíróság 2015. szeptember 30-án tárgyalást tartott, amelyre elmulasztotta megidézni a felperes akkori meghatalmazott védőjét: dr. S. I. ügyvédet. Helyette a felperes részére védőként dr. N. Á. ügyvédet rendelte ki, és a tárgyalást az ő részvételével tartotta meg. Ezt az eljárási hibát utóbb úgy orvosolta, hogy az eljárást a 2016. január 19-én megtartott tárgyaláson – az iratok felolvasása útján – megismételte. E tárgyaláson dr. S. I. meghatalmazott védő szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, ezért helyettes védőként a felperes részére dr. F. F. ügyvédet rendelte ki, aki a tárgyaláson részt is vett. Miután pedig dr. S. I. meghatalmazása megszűnt, a felperes védelmét – kirendelés alapján – a továbbiakban is dr. F. F. ügyvéd látta el.

[9] A járásbíróság a 2016. június 27-én kelt 53.B.12../20./2... számú ítéletében a felperes bűnösségét megállapította, vele szemben büntetést szabott ki, továbbá kötelezte őt a magánfelek által előterjesztett polgári jogi igények megtérítésére. A felperes és a férje, valamint a védők fellebbezése folytán eljáró III. rendű alperes a járásbíróság ítéletét a 2017. január 30-án kelt 2.Bf.5../20../9. számú ítéletében a minősítés és a polgári jogi igények tekintetében részben megváltoztatta, a felperesre kiszabott büntetést pedig enyhítette. A határozatának indokolásában kitért arra, hogy a járásbíróság az eljárás megismétlésével megfelelő módon orvosolta azt az eljárási hibát, amely abból fakadt, hogy 2015. szeptember 30-án a felperes meghatalmazott védőjének idézése nélkül tartott tárgyalást, így nem sérült a felperes védelemhez való joga. Rámutatott, hogy az egyesítés nem volt kötelező, így annak elmaradása szintén nem sértette az eljárási szabályokat. Utalt arra is, hogy a felperes indítványa ellenére orvosszakértő kirendelése nem volt szükséges, mert „a börtöntűró képességnek” a büntetőjogi főkérdések tekintetében nincs érdemi jelentősége. Az Alkotmánybíróság a 2018. február 6-án kelt AB.IV/1028-12/2017. számú határozatával visszautasította a felperes azon alkotmányjogi panaszát, amely a III. rendű alperes jogerős ítéletének megsemmisítésére irányult. A Kúria a 2018. május 7-én kelt Bfv.I.379/2018/2. számú végzésével pedig elutasította a felperes jogerős ítélet ellen benyújtott felülvizsgálati indítványát.

[10] A felperes jogerős szabadságvesztés büntetéseit a III. rendű alperes K.-i T.-a 2017. november 21-én kelt Kbea.I.2../20../5. számú határozatával összbüntetésbe foglalta, amelynek tartamát 17 évben határozta meg. A felperes fellebbezése folytán a Fővárosi

Ítéltábla K.-i T.-a a 6.Kbkf.10.0../20../4. számú ítéletével az összbüntetés tartamát 9 év 8 hónap börtönbüntetésre változtatta, és megállapította, hogy a felperes különös visszaeső, így feltételes szabadságra nem bocsátható.

[11] A felperes a módosított keresetével arra kérte a bíróságot, hogy elsődlegesen közhatalom gyakorlásával kapcsolatos kártérítés, másodlagosan pedig közhatalom gyakorlásával kapcsolatos sérelemdíj címén kötelezze az I. rendű alperest 5 000 000 Ft, a II. rendű alperest 10 000 000 Ft, a III. rendű alperest pedig 25 000 000 Ft megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy az I. és a II. rendű alperesek 2013 februárjától 2014 januárjáig nem tettek intézkedést a P. D. és S. J. ellen tett feljelentésével kapcsolatban, így megsértették a tisztességes eljáráshoz való jogát. Az I. rendű alperes a védőjének távollétében fogvatartotta a gyanúsított kihallgatását, és nem értesítette az őt fogvatartó büntetésvégrehajtási intézetet a kirendelt védő személyéről, így megsértette a védelemhez való jogát. Az I. rendű alperes szükségtelenül szerezte be a nyomozás során az egészségügyi dokumentációját, amelyet nem kezelt zártan, így megsértette a különleges adatok védelméhez való jogát. A II. rendű alperes – többszöri kérése ellenére – elmulasztotta leváltani dr. B. A. kirendelt védőt, így megsértette a védelemhez való jogát. A III. rendű alperes nem egyesítette a vele szemben folyamatban volt büntetőügyeket, a tárgyalás előkészítése során nem bírálta el az egyesítési kérelmét, 2015. szeptember 30-án anélkül tartott érdemi tárgyalást, hogy megidézte volna a meghatalmazott védőjét, a kirendelt védőjének személyéről nem értesítette az őt fogvatartó büntetésvégrehajtási intézetet, figyelmen kívül hagyta a bűnügyi költség körében előterjesztett kérelmét, az eljárás során nem rendelt ki orvosszakértőt, az összbüntetésének mértékét kirívóan jogsértő módon határozta meg, ráadásul kizárási ok miatt el sem járhatott volna, így megsértette a tisztességes eljáráshoz és a védelemhez való jogát. Az alperesek jogtalanul és szükségtelenül vették zár alá a férje tulajdonaként nyilvántartott, de a házastársi közös vagyonuk részét képező ingatlant, így megsértették a tulajdonhoz való jogát. Végül az alperesek S. J. részére kétszeres kártérítés megfizetésére kötelezték őt, amellyel megsértették a tisztességes eljáráshoz való jogát. Állította, hogy e jogsértések miatt sérültek a személyiségi jogai, amely miatt őt az általa követelt összegben elsődlegesen nem vagyoni kártérítés, másodlagosan pedig sérelemdíj illeti meg.

[12] Az alperesek a módosított kereset elutasítását kérték, vitatták a kereset jogalapját és összecszerűségét is. Arra hivatkoztak, hogy a felperes által sérelmezett eljárási cselekményeket jogszabályszerűen folytatták le, amelyeket egy kártérítési és személyiségi jogi perben nem lehet felülbírálni. Érvelésük szerint nem sértették meg a felperes tisztességes eljáráshoz és védelemhez való jogait, amelyek nem is személyiségi jogok.

[13] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás eredményeként meghozott ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 250 000 Ft, a II. rendű alperesnek 295 815 Ft, a III. rendű alperesnek pedig 40 000 Ft perköltséget. Megállapította, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének elsőfokú díját az állam viseli.

[14] A határozatát azzal indokolta, hogy a rendelkezésre álló iratok tanúsága szerint a rendőrkapitányság megküldte a felperes 2013. február 11-én tett feljelentését a járási ügyészségnek, amely nem indított nyomozást, mert az ügy ekkor már bírói szakban volt. Mindez nem sértette a felperes tisztességes eljáráshoz való jogát, amely nem is személyiségi jog. A Be. szerint a védőnek nem kellett jelen lennie a felperes gyanúsított kihallgatásán, így

az I. rendű alperes jogszabályszerűen hallgatta ki a felperest gyanúsítottként a kirendelt védője nélkül. Az ezt igazoló kézbesítési ív tanúsága szerint az I. rendű alperes értesítette a felperest fogvatartó büntetésvégrehajtási intézetet a kirendelt védő személyéről, így a felperes ezzel ellentétes tényállítása sem volt alapos. Az egészségügyi és hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Eüak.) 6. §-ához képest a Be. 178/A. §-a speciális jogszabályi rendelkezés, amely feljogosította az I. rendű alperest a felperes egészségügyi dokumentációjának beszerzésére. Mindez nem önkényesen történt, hiszen a felperes már a gyanúsítása előtt hivatkozott arra, hogy az egészségügyi állapota miatt nem tudott eleget tenni az általa vállalt pályázatírási feladatoknak. Mivel vádemelés történt, ezeket az adatokat a Be. 178/A. §-ának (3) bekezdése alapján fel lehetett használni a büntetőeljárás során, továbbá azokat – erre vonatkozó kifejezett törvényi rendelkezés hiányában – nem kellett zártan kezelni. A felperes nem sérelmezhetette a férje ingatlanának zár alá vételét sem, mert e körben nem volt keresetösségi joga, továbbá nem merítette ki a jogorvoslati jogát. Az I. rendű alperessel szemben nem volt alapos a kétszeres kártérítési kötelezésre alapított kereset sem, mert e körben az I. rendű alperes semmilyen magatartást nem fejtett ki, a sérelmezett döntést ugyanis a III. rendű alperes hozta meg. Erre tekintettel az I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasította.

[15] Nem találta alaposnak a II. rendű alperes ellen benyújtott keresetet sem. Ez a kereset a 2013. február 11-én megtett feljelentéssel és a zár alá vétellel kapcsolatos alaptalan hivatkozások mellett azon az érvelésen alapult, hogy a II. rendű alperes jogsértő módon elmulasztotta felmenteni dr. B. A. kirendelt védőt, amely nem foghatott helyt. A büntetőeljárás során ugyanis a felperes – az erre irányuló nyilatkozatai ellenére – nem hatalmazott meg védőt, így a képviselőt kirendelt védő útján kellett biztosítani. Az pedig, hogy dr. B. A. kirendelése a vádemelés után is fennmaradt, nem róható fel a II. rendű alperesnek. Alaptalan volt a felperes azon érvelése is, hogy a II. rendű alperes felelős a kétszeres kártérítésre kötelezése miatt, hiszen a kétszeres kártérítési marasztalását nem bizonyította, továbbá az e körben született döntést kártérítési perben nem lehet felülmérlegelni.

[16] A büntetőügyben eljáró bírák sem sértették meg a keresetben hivatkozott személyiségi jogokat: a felperes emberi méltóságát, becsületét, testi épségét, egészségét, személyi szabadságát és lelkiismereti szabadságát. A tisztességes eljáráshoz és védelemhez való jogok nem személyiségi jogok, hanem eljárási garanciák, amelyeket a III. rendű alperes szintén nem sértett meg. A Be. 72. §-a értelmében az egyesítés nem volt kötelező, az erre irányuló kérelem elutasítása tehát nem eljárási szabálysértés. Bár a járásbíróság 2015. szeptember 30-án a felperes meghatalmazott védőjének megidézése nélkül tartott tárgyalást, ezt az eljárási szabálysértést – az eljárás megismétlésével – orvosolta. A járásbíróság értesítette a felperest fogvatartó büntetésvégrehajtási intézetet a kirendelt védő személyéről. Nem alapozta meg a III. rendű alperes felelősségét az sem, hogy a bizonyítékok mérlegelésének eredményeként a felperest S. J. részére 800 000 Ft kártérítés megfizetésére kötelezte. Az, hogy a járásbíróság a tárgyalás előkészítése során nem bírálta el a felperes egyesítési kérelmét, nem sérti a tisztességes eljáráshoz és jogorvoslatihoz való jogait, mert ez a határozat fellebbezéssel nem lett volna támadható, az egyesítés pedig nem volt kötelező. A III. rendű alperes hatáskörrel és illetékességgel rendelkezett a felperes szabadságvesztés büntetéseinek összbüntetésbe foglalására, az pedig, hogy az e körben meghozott határozatát a Fővárosi Ítéltábla részben megváltoztatta, még nem igazolja, hogy kirívóan súlyos jogalkalmazási tévedést követett el az összbüntetés mértékének megállapításakor. A felperes a

III. rendű alperes bűnügyi költséggel kapcsolatos döntését csak a büntetőeljárás során vitathatta volna, jelen perben erre nem volt lehetősége. Nem valósított meg jogsértést, hogy a bíróság nem fogantatott orvosszakértői bizonyítást a büntetőeljárás során a felperes börtöntűrére vonatkozóan, mint ahogy az sem, hogy a III. rendű alperes az erre irányuló indítványt elutasította. Mindezek eldöntése ugyanis a büntetőbíróság hatáskörébe tartozott, amelynek – indokolt módon – eleget is tett, így azt a felperes egy polgári perben nem vitathatta.

[17] A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 78. §-ának (1) bekezdése alapján a pereszes felperest kötelezte az alperesek elsőfokú perköltésének megfizetésére, megállapította ugyanakkor, hogy a költségmentes felperes helyett az állam viseli a le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket, továbbá a felperes pártfogó ügyvédjének elsőfokú díját.

[18] A felperes a fellebbezésében arra kérte az ítéltáblát, hogy a módosított kereset szerint változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét. Ennek indokaként megismételte a jelen ítélet [11] pontjában idézett hivatkozásait, amelyeket azzal egészített ki, hogy álláspontja szerint a tisztességes eljárásból való jog személyiségi jog. Állította továbbá, hogy az I. és a III. rendű alperesek nem a büntetésvégrehajtási intézetnek, hanem csak neki küldték meg a védő kirendeléséről szóló határozataikat. Az alperesek törvénytelenül fogantatották a zár alá vételt is, mert az ingatlan nem bűncselekményből származott. E körben fennállt a keresetjogi joga, mert az ingatlan a házastársi közös vagyon része. Az I. rendű alperes olyan időpontban kérte be az egészségügyi dokumentációját, amikor még nem is volt gyanúsított, így az eljárása önkényes volt, ráadásul a megkeresésekben gyanúsítottként személy szerint őt is megemlítette, amellyel lejáratja őt. Azt, hogy kétszeres kártérítésre kötelezték, okiratokkal igazolta. Az egyesítés elmaradása miatt súlyosabb minősítést kapott, és kizárták a feltételes szabadságra bocsátásból, így jelentősen hátrányos helyzetbe került, amelyet az össz büntetési eljárás sem orvosolt, azt ugyanis a III. rendű alperes kifejezetten jogsértő módon folytatta le. A büntetőeljárás során azért lett volna szükséges az orvosszakértői vizsgálata, mert a betegségeit a büntetés kiszabásakor enyhítő körülményként lehetett volna értékelni.

[19] Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult, annak helyes indokai alapján.

[20] Az ítéltábla a fellebbezést az 1952. évi Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, amelynek eredményeként azt alaptalannak találta.

[21] Az előzményi másodfokú eljárásához hasonlóan ebben az eljárásban is ki kell emelni, hogy az ítéltábla előtt az ítélet ellen fellebbező fél, azaz a felperes számára kötelező volt a jogi képviselő [1952. évi Pp. 73/A. §-a (1) bekezdésének a) pontja]. Mindez nem csupán formális eljárási követelmény, hanem egy olyan előírás, amelynek célja, hogy a felperes számára tartalmilag is biztosítsa a professzionális és szakszerű pervitel lehetőségét. Ennek az az eljárás felel meg, ha a jogi képviselő nem csupán továbbítja a bíróság felé, és a saját nyilatkozataként kéri elbírálni a fél személyes nyilatkozatait, hanem azokat összegzi egy általa megszerkesztett olyan beadványban, amely megfelel az eljárási jogi követelményeknek, és tükrözi a fél anyagi jogi álláspontját. Márpedig ezen elvárásnak nem felelt meg a felperes

jogi képviselője által Pf. 14. sorszám alatt benyújtott beadvány, annak utolsó bekezdése szerint ugyanis e beadvány kifejezetten a felperes személyes előadását tartalmazta, és azt a felperes jogi képviselője csupán a felperes kifejezett kérése nyújtotta be ebben a formában és megfogalmazásban. Erre tekintettel ez a beadvány a felperes személyes nyilatkozatának minősült, amely a Pp. 73/B. §-ának (1) bekezdése alapján – a kötelező jogi képviselet hiánya miatt – hatálytalan volt. Ezért az abban foglaltakat az ítéltábla a másodfokú eljárás során nem vehette figyelembe.

[22] Figyelmen kívül kellett hagynia a felperes azon fellebbezési hivatkozását is, amely szerint a rendőrkapitányság lejáratta, amikor gyanúsítottként tüntette fel őt az egészségügyi intézményeknek címzett megkereséseiben. Ezeket az eljárási cselekményeket ugyanis a felperes a 17. sorszám alatt pontosított keresetében kizárólag azért kifogásolta, mert a rendőrkapitányság – álláspontja szerint – szükségtelenül szerezte be az egészségügyi dokumentációját. Olyan kereseti kérelme tehát nem volt, amelyben azt sérelmezte, hogy e megkeresésekben a rendőrkapitányság gyanúsítottként tüntette fel őt. Ezért a felperes ezen hivatkozása keresetváltoztatásnak minősült, amelyre a másodfokú eljárásban nincs lehetőség [1952. évi Pp. 247. §-ának (1) bekezdése], így azt az ítéltáblának szintén figyelmen kívül kellett hagynia.

[23] A fellebbezés további részei ugyanakkor alkalmasak voltak az érdemi elbírálásra, de nem foghatottak helyt. Az elsőfokú bíróság ugyanis a megismételt eljárás során tisztázta a kereset és az ellenkérelmek pontos tartalmát, a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta, és jogszerű érdemi döntést hozott, amelynek indokait azonban pontosítani kell.

[24] Ahogy arra a Kúria a Pfv.IV.21.568/2019/3. számú ítélet indokolásának [28] pontjában rámutatott: „a következetes és teljesen egyértelmű bírói gyakorlat szerint a személyiségi jogi per a jogrendszerben elfoglalt helyénél és szerepénél fogva alkalmatlan bármely más jogterületre tartozó jogvita eldöntésére, de még véleményezésére is. A jogrendszer nem megengedhető megkettőződésére vezetne az, ha más jogterületeken még eldöntetlen jogviták befolyásolására lenne felhasználható a személyiségi jogi per, vagy más jogterületeken már eldöntött jogviták tekintetében egyfajta jogorvoslati fórumként funkcionálna. Az erre irányuló igényeket a személyiségi jogi perekben eljáró bíróságok következetesen elutasítják.” Mindez azt jelenti, hogy a büntetőeljárásban már eldöntött kérdéseket ebben a perben nem lehetett felülvizsgálni, hiszen a kártérítési és személyiségi jogi perben eljáró polgári bíróság nem minősült e büntetőügy jogorvoslati fórumának, így nem minősíthetett jogszerűtlennek olyan jogerős határozatokat, amelyek e büntetőeljárás eredményeként – adott esetben az ott rendelkezésre álló jogorvoslati rendszer teljes kimerítését követően – születtek meg.

[25] Márpedig az egyik olyan kérdés, amelyet a bíróság jelen perben nem vizsgálhatott felül, az volt, hogy e büntetőeljárás során sérült-e a felperes védelemhez fűződő joga, vagy nem. Az ugyanis, hogy a terhelt megfelelően tudta-e gyakorolni a védelem jogát, valamennyi büntetőeljárás sarkalatos kérdése, hiszen e jog érvényre jutását az eljárás minden szakaszában biztosítani kell, ennek hiányában a büntetőjogi felelősség megállapítására nem kerülhet sor. Amennyiben tehát a védelem joga sérül, azt a büntetőeljárás keretei között – adott esetben az ott rendelkezésre álló jogorvoslati rendszer igénybevételével – kell orvosolni. E jogsérelem kiküszöbölésére a kártérítési és személyiségi jogi perben eljáró bíróság nem

alkalmas, az ugyanis más jogterületekre tartozó jogvitákat nem dönthet el, de még csak nem is véleményezhet, azt pedig végképp nem teheti meg, hogy a védelemhez való jog sérelme miatt utólag jogellenesnek minősítsen jogerős büntetőeljárási határozatokat. Mivel pedig a felperessel szemben indult büntetőeljárás a felperes büntetőjogi felelősségének megállapításával és a büntetésének kiszabásával fejeződött be, az eljáró büntetőhatóságok és büntetőbírók szerint a felperes a büntetőeljárás során mindvégig megfelelően tudta gyakorolni a védelem jogát, illetve e jog sérelmét megfelelő módon kiküszöbölték. Ezt – a jogerős büntetőbírói határozatban kifejezetten meg is fogalmazott – álláspontot ebben a perben nem lehetett felülbírálni. Ezért nem volt lehetőség egyetlen olyan kereseti hivatkozás érdemi vizsgálatára sem, amelyben a felperes azt állította, hogy az I., a II. vagy a III. rendű alperesek megsértették a védelemhez fűződő jogát, így mellőzni kellett az elsőfokú bíróság ítéletéből az összes olyan érvelést, amely e hivatkozások érdemi alaptalanságára vonatkozott. Az erre alapított kereset elutasításának helyes indoka ugyanis az, hogy a kártérítési és személyiségi jogi perben eljáró bíróság a jogerős büntetőeljárási határozatokat ebben a körben nem bírálhatja felül.

[26] Ez az érvelés a büntetőeljárást érintő további kérdésekre is igaz. Azt ugyanis, hogy a felperes büntetőjogi felelősségének megállapítása és a büntetésének kiszabása – az egyesítés elmaradása és az orvosszakértő kirendelésére irányuló indítvány elutasítása ellenére is – jogszerű volt-e, a büntetőbírók már jogerősen eldöntötték, hiszen kimondták, hogy az egyesítés nem volt kötelező, ennek elmaradása miatt tehát nem szükséges a büntetőeljárás megismétlése, orvosszakértőt pedig nem kellett kirendelni. Ezeket a döntéseket a kártérítési és személyiségi jogi perben eljáró polgári bíróság nem bírálhatta felül, így nem minősíthette az egyesítés elmaradását és az orvosszakértői indítvány elutasítását a büntetőeljárás érdemét érintő lényeges eljárási szabálysértésnek. Erre tekintettel a keresetet valójában ebben a körben is azért kellett elutasítani, mert az egyesítéssel és az orvosszakértő kirendelésével kapcsolatos kérdéseket a büntetőügyben eljáró bíróságok – az ott rendelkezésre álló jogorvoslati rendszer teljes kimerítését követően – már jogerősen eldöntötték, ezeket a döntéseket pedig egy polgári perben nem lehetett felülbírálni.

[27] Mindez a büntetőügy szempontjából járulékosnak minősülő kérdésekben hozott büntetőeljárási döntésekre is igaz. Ilyen a zár alá vétel, amelyet a büntetőbírók mind első-, mind pedig másodfokon jogszerűnek minősítettek. Ide tartozik továbbá a felperes által az állam részére megtérítendő bünyügyi költség és a S. J. részére megfizetendő kártérítés is, amelyekről a büntetőeljárást befejező jogerős határozatok döntöttek. A kártérítési és személyiségi jogi perben eljáró bíróság ezeket a döntéseket sem bírálhatta felül, a keresetet tehát valójában ebben a körben is kizárólag ezért, azaz nem más ok miatt kellett elutasítani.

[28] Azon kérdés érdemi vizsgálatának ugyanakkor nem volt akadálya, hogy az I. rendű alperes megsértette-e a felperes személyes adatok védelméhez fűződő jogát akkor, amikor a vele szemben indult büntetőeljárás során beszerezte és az iratokhoz csatolta a felperes egészségügyi dokumentációját, hiszen ennek a kérdésnek a vizsgálatára a büntetőeljárás nem terjedt ki. E körben az ítéltábla azzal egészítette ki az elsőfokú ítéletben írt tényállást, hogy a csatolt büntetőeljárási iratanyag, a P.20.1../20../1.. számú beadványhoz külön becsatolt elsőfokú büntetőbírói ítélet 35. oldala, valamint a P.20.0../20../2.. számú beadványhoz szintén külön becsatolt feljelentési jegyzőkönyv szerint S. J. már a büntetőeljárás kezdetén közölte a rendőrkapitánysággal, hogy a felperes a betegségére hivatkozással tagadta meg a pályázatírási feladatainak teljesítését, amelyet a felperes férje egy S. J. részére írt levélben kifejezetten meg is erősített. Az így kiegészített tényállás alapján

teljesen egyértelmű, hogy a rendőrkapitányság nem önkényesen és nem szükségtelenül szerezte be a felperes egészségügyi dokumentációját, hanem azért, hogy ellenőrizze a feljelentésben és az azt megerősítő levélben említett kifogás megalapozottságát, hiszen a tényállást a Be. 164. §-ának (2) bekezdése alapján ebben a körben is fel kellett derítenie. Erre tekintettel a Be. 178/A. §-a megfelelő jogalapot teremtett számára ahhoz, hogy a tényállás felderítése érdekében beszerezhesse a felperes egészségügyi dokumentációját, amelyet – erre irányuló kifejezett jogszabályi rendelkezés hiányában – nem kellett zártan kezelnie. Mindez azonban nem azt jelenti, hogy ezen iratokhoz bárki hozzáférhetett, azokba ugyanis csak a büntetőeljárás szigorú szabályai szerint lehetett betekinteni, hiszen a felperes nem igazolta, hogy az iratok tartalmát olyan személyek is megismerhették, akik nem voltak jogosultak iratbetekintésre. Ezért nem sérült a felperes személyes adatok védelméhez fűződő joga, így az elsőfokú bíróság jogszerűen utasította el az erre alapított keresetet.

[29] Egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bíróság azon álláspontjával is, hogy a felperes a III. rendű alperes által hozott elsőfokú összbüntetési határozat miatt sem követelhetett kártérítést vagy sérelemdíjat a III. rendű alperestől. Az a kérdés ugyanis, hogy a III. rendű alperes kizárási ok ellenére járt-e el az összbüntetési eljárásban, az elsőfokú összbüntetési határozat másodfokú felülbírlata során eldől, hiszen a Fővárosi Ítéltábla egyetlen kizárási okot sem észlelt, így erre hivatkozással nem rendelte el az elsőfokú összbüntetési eljárás megismétlését. Ezt a döntést a kártérítési és személyiségi jogi perben eljáró bíróság nem vizsgálhatta felül, így nem minősíthette a III. rendű alperest az összbüntetési eljárásból kizárt bíróságnak. Az a tény pedig, hogy a Fővárosi Ítéltábla leszállította a III. rendű alperes elsőfokú határozatában megállapított összbüntetés mértékét, önmagában még nem jelenti azt, hogy a III. rendű alperes olyan kirívó jogalkalmazási tévedést követett el, amely a felperessel szemben megalapozza a kártérítési felelősségét vagy a sérelemdíj - fizetési kötelezettségét. Ezen elsőfokú határozattal összefüggésben a felperest egyéként sem érthette vagyoni vagy nem vagyoni hátrány, hiszen az abban foglalt összbüntetést a Fővárosi Ítéltábla utóbb leszállította.

[30] Alap nélkül hivatkozott a felperes arra is, hogy az I. és a II. rendű alperesek nem tettek intézkedéseket a 2013. február 11-én benyújtott feljelentésével kapcsolatban. Ahogy azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította: e feljelentés folytán azért nem indult újabb büntetőeljárás, mert az abban sérelmezett magatartás miatt egy korábbi büntetőügy ekkor már bírói szakban tartott, így a felperes feljelentését ez utóbbi eljárás irataihoz csatolták. Mindez nem sérthette a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, továbbá nem okozhatott számára sem vagyoni, sem pedig nem vagyoni hátrányokat.

[31] Erre tekintettel a felperes a pontosított keresetében sérelmezett magatartások egyikére alapítva sem követelhetett kártérítést vagy sérelemdíjat az alperesektől. Ettől függetlenül az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a kereset azért sem foghatott helyt, mert a tisztességes eljáráshoz és a védelemhez fűződő jogok nem személyiségi jogok, hanem eljárási garanciák, ezek megsértése esetén tehát nem lehet alkalmazni a személyiségi jogsértés jogkövetkezményeit, így nincs lehetőség nem vagyoni kártérítés vagy sérelemdíj követelésére. Az állandó bírói gyakorlat szerint a személyiségvédelmet csak olyan eljárási szabálysértés alapozhatta volna meg, amelyet a fél személyiségének lényegét adó ismérvek miatt követtek el (BH2008.12.), arra utaló bizonyíték azonban nem volt, amely azt támasztotta alá, hogy az alperesek kifejezetten a felperes személyiségének valamely lényeges tulajdonsága miatt jártak el a keresetben sérelmezett módon.

[32] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét – az indokolás pontosításával – helybenhagyta. Észlelte ugyanakkor, hogy az elsőfokú bíróság azt állapította meg: a pártfogó ügyvéd elsőfokú díját az állam viseli. Ilyen döntést azonban az 1952. évi Pp. 87. §-ának (2) bekezdése alapján nem lehet hozni, e jogszabályi rendelkezés szerint ugyanis csak azt lehet megállapítani, hogy e díjat melyik fél viseli. Azt a kérdést ugyanakkor, hogy e díjat a pervesztes felperestől – a költségmentességére tekintettel – az állam átvállalja-e, nem a bíróságnak, hanem a jogi segítségnyújtó szolgálatnak kell eldöntenie. Ezért az ítéltábla úgy pontosította az elsőfokú ítélet ezen rendelkezését, hogy a pervesztes felperes pártfogó ügyvédjének elsőfokú díját a felperes viseli.

[33] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért az ítéltábla a másodfokú eljárásban is pervesztes felperest kötelezte az I. rendű alperes jogi képviselői munkadíjból álló másodfokú perköltségének megfizetésére [1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése]. Ennek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdései alapján 30 000 Ft-ban határozta meg, ez állt ugyanis arányban az I. rendű alperes jogi képviselője által kifejtett tevékenységgel, aki csupán egy rövid fellebbezési ellenkérelmet nyújtott be, amelyben visszautalt az elsőfokú ítélet helyes indokaira. Erre a díjazásra nem kellett általános forgalmi adót felszámítani, mert az I. rendű alperest a jogtanácsosa képviselte. Bár a másodfokú eljárásban a II. és a III. rendű alperesek is pernyertesek lettek, a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálása esetére nem számítottak fel másodfokú perköltséget, így e körben az ítéltáblának nem kellett határoznia.

[34] Megállapította ugyanakkor, hogy a teljes pervesztes felperes pártfogó ügyvédjének másodfokú díját a felperes viseli [Pp. 87. §-ának (2) bekezdése, 78. §-ának (1) bekezdése]. Azt a kérdést, hogy e díjat a felperestől – a költségmentességére tekintettel – az állam átvállalja-e, a jogi segítségnyújtó szolgálatnak kell eldöntenie.

[35] A felperes által benyújtott ismételt fellebbezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 51. §-ának (1) bekezdése alapján nem volt illetékköteles, így le nem rótt fellebbezési illeték nem keletkezett.

Debrecen, 2022. november 22.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró